

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 18–19 травня 2017 року)

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2017

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У КОНТЕКСТІ СПІВВІДНОШЕННЯ З НОРМАМИ FCPA

Цабека К.Є.

аспірант ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Ільченко О. В.

к.ю.н., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства ННІ права

Сумського державного університету

Враховуючи євроінтеграційні процеси в реформуванні українського законодавства, більшість актів прийнятих на сьогодні спрямовані на подолання корупції як нищівного елемента економіки та політичного фону країни в цілому. За показниками 2017 року Україна займає провідне місце серед країн Європи за рівнем корупції, що суттєво знижує інвестиційний інтерес до країни та підтверджує розвиток правового нігілізму серед населення країни. Так чи інакше, на сьогодні встановлено різні види відповідальності за вчинення корупційного правопорушення, серед яких окреме місце займає адміністративна відповідальність. Важливим є те, що в умовах розвитку українського законодавства слід приділити окрему увагу нормам FCPA (Foreign Corrupt Practices Act) – Федеральному закону США щодо боротьби із корупцією як ефективному механізму боротьби із цим видом правопорушень [1, с.20].

Актуальність обраної теми полягає в тому, що, як уже було зазначено, Україна посідає чільні місця в рейтингах найбільш корумпованих країн світу і реформи, що стосуються боротьби із цим соціально-правовим феноменом не є ефективними. Аналіз діяльності органів прокуратури, Національного Антикорупційного бюро показують формальну неспроможність забезпечити позитивну динаміку боротьби із корупцією. Саме тому, на наш погляд, є доцільним аналіз адміністративної відповідальності за вчинене корупційне правопорушення та порівняння вітчизняних адміністративних санкцій із нормами FCPA, пропонують інші методи вирішення цієї проблеми [2].

Згідно до вимог Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено наступні корупційні правопорушення за вчинення яких передбачено адміністративну відповідальність:

1. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
2. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви);
3. Порухення вимог фінансового контролю;

4. Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів;
5. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень.
6. Невжиття заходів щодо протидії корупції .

Необхідно зазначити, що з початком 2017 року в Україні розвиток адміністративної відповідальності за вчинення корупційного правопорушення розвинувся, оскільки появились нові склади правопорушень, за які можна притягнути особу до адміністративної відповідальності, а саме - невнесення відповідних електронних декларацій про майновий стан особи-декларанта. Така новела була запроваджена та імплементована вже цього року, однак строк подання декларацій продовжили до травня 2017 року. Враховуючи факт того, що подання електронної декларації – процес автоматизований, тому діяльність уповноважених органів, що виявляють правопорушення у сфері протидії корупції повинна реалізовуватись ефективно. Відповідно до положень ст.ст. 3, 45 Закону України «Про запобігання корупції» суб'єктами декларування є: особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; посадові особи юридичних осіб публічного права, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які припиняють таку діяльність, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями та за один рік після припинення діяльності; особи, які претендують на зайняття вищевказаних посад – декларація подається за минулий (попередній) рік [3].

Важливим є факт того, що за несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Таким чином, вважається ефективним накладення таких санкцій на суб'єкта декларування, хоча в умовах діяльності ФСПА такий штраф складає до 5 млн. \$ для фізичної особи за подання неправдивих відомостей в декларації про майновий стан чи вчинення особою корупційного правопорушення [4, с.1].

Визначним є факт того, що розслідування за фактом вчинення корупційного правопорушення за нормами ФСПА тягнуть за собою як наслідок не лише адміністративне стягнення у вигляді штрафу, але й суттєві заходи впливу у формі примусової зміни в організаційній формі (якщо мова йде про юридичну особу), заборону займати певні посади на певний строк та інше. Комплексність розгляду справи та індивідуальний підхід

до її вирішення доводить тезу необхідності встановлення поряд із адміністративною відповідальністю ще ряд негативних наслідків для порушника, що будуть стимулювати його правомірну поведінку.

Враховуючи екстратериторіальний принцип дії норм FCPA, справа державного службовця досліджується комплексно, незалежно від того, де особа проживала останні роки, яку посаду займала в іншій країні. Саме цей принцип надає можливості ефективно притягувати до адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення шляхом комплексного та повного дослідження досє суб'єкта, що й зумовлює прозорість діяльності органів державної влади. Як зазначають учений Ф. Маркус, справи щодо розгляду посадових осіб, звинувачених у вчиненні корупційного правопорушення, - є практикою, ніж виключенням. Виходячи із матеріалів справи «Daimler», де посадові особи повинні були виплатити штраф у розмірі 200 млн. доларів за корупцію в різних країнах. При чому, в процесі розслідування були задіяні оперативні служби не лише США, а й Казахстану, Росії та інших країн світу [1, с.22].

Аналогічно було зафіксовано ще ряд прецедентів по стягненню із особи-штрафника значних сум коштів. Так, серед таких справ можна відмітити позови компанії Apple до компанії Samsung, оскільки компанія Apple мала достатні підстави вважати, що компанія Samsung є суб'єктом, котрий був помічений у корупційних схемах. Під час розслідування ці факти підтвердились, що стало причиною виплати останньою значної суми коштів не лише, як штрафної санкції за корупційні правопорушення зі сторони компанії на користь держави, а й своєму конкуренту на ринку. Вказані приклади резюмують тезу про те, що органи повинні мати достатньо важелів впливу та можливостей для провадження розслідування за такі правопорушення, адже в більшій мірі латентність притягнення до адміністративної відповідальності за корупційне правопорушення залежить напряду від неефективного менеджменту розслідування, а також відсутністю реальних можливостей дізнання інформації навіть про сам факт вчинення правопорушення [5, с.22].

Таким чином, акцентуємо увагу саме на тому, що в умовах розвитку антикорупційного законодавства в Україні, на нашу думку, є необхідність підняття розміру штрафу за вчинене корупційне правопорушення, звернути увагу на можливість особи здійснювати корупційні правопорушення поза межами України, що, враховуючи принципи розслідування корупційних правопорушень в Україні, дослідити неможливо.

Враховуючи цей факт, пропонуємо посилити права органів, що здійснюють розслідування корупційних правопорушень у сфері здійснення екстратериторіальних розслідувань, надати їм більш широкі повноваження. Окрім цього, на наш погляд, досить значним та необхідним у контексті притягнення до адміністративної відповідальності за

вчинені правопорушення є питання міжнародного співробітництва в рамках розслідування таких правопорушень, оскільки непоодинокими є факти вчинення цих правопорушень на шкоду Україні за її межами, що суттєво ускладнює процес їх розслідування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Funk, T. Markus (September 10, 2010). "Getting What They Pay For: The Far-Reaching Impact Of the Dodd-Frank Act's 'Whistleblower Bounty' Incentives on FCPA Enforcement". White Collar Crime Report. Bureau of National Affairs. 5 (19):
2. Індекс корупції CPI – 2016 [Електронний ресурс]. – http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII // Голос України. – 2014. – № 206. – 25 жовтня
4. Гладун О.З. «Проблемні аспекти провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення»// «Вісник вищої ради юстиції» № 3 (15) від 2013 року.
5. Лук'янець Д. Проблеми використання інституту адміністративної відповідальності в системі заходів запобігання та протидії корупції / Д. Лук'янець // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2011. – № 1(4).

УЧАСТЬ СПЕЦІАЛІСТА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УКРАЇНІ

Дробот А.В.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Колеснікова М.В.

к.ю.н., старший викладач кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

Стаття 55 Конституції України зазначає, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Тобто кожна особа має право звертатися за захистом своїх прав, свобод і законних інтересів до суду. Підвищення ефективності судового захисту фізичних